

A'

TSASZARI és KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Költ *Bétsben*, Böjt-elő Havának (Februá-
riusnak) 28-dik napján, 1792.

Béts.

A' múltt Vasárnap, által-ese a' *Török* Követ
a' Tsászári pompás Audientzián is. Erre,
minémü tzeremoniával jött bé; és az Audien-
tzia után hogy' vendégettetett meg? valamint
magunk kívántuk látni; úgy kívánjuk Érd.
Olvasóinkkal is közleni:

Dellyesti tizenkét óra tájban ki-érkezett
a' Követ' szállására Tsász. Kir. Titoknok és
Tolmáts *Stürmer* Úr, egy 6 lovas udvari
tzifra hintón. A' Követ' Tisztjei és tselédjei
közzül némelleyek, egész a' hintóig eleibe
mentek, 's úgy vezették-fel a' Követhez.

U

Egy

Egy *Török*, füstölgő tömjénes edényt vitt előtte. Kevés idő múlva azután, hogy bement *Stürmer* Úr a' Követhez, ki-szalad egy magas szál *Török* Legény a' Követ' szobájából, 's nagyot ordít vagy hármat; mellyre mindenfelől öfzve kezdtek seregleni a' *Törökök*, kik az előtt rész szerént öltözködtek, rész szerént kedvekre nyújtóztak vólt a' mátraítzaikon. Nem láttuk, hogy eggy is kefélté vólna közzülök a' ruháját; pedig egy némellyikéének tsak nem ártott vólna a' portól és pihtől való meg-tisztogatás. — Az indulás, következő módon lett:

Néhány vasas Katonák, 's egy tsemó Granatérosság után, hat gazdag készületű paripákat vezettek 6 szennyes *Török* Lováslegények. Ezeket követték paripákon a' 3 mogyoró, vagy talán som-fa páltzás *Törökök*. Közöttök lovaglott a' Követtség-Tolmáttsa, eggy igen derék tekintetű és tanúlt Ember. Utánnok, a' Követtség-Titoknokja, a' szép *Török* Ifjú, ki is két kezén tartotta a' *Török* Tsászfár' Irását, ezüst materiába takarva. Paripáját, két *Török* Legények vezették; más négyen pedig tsak gyalogoltak mellette. Az Ifjú után lovaglottak azon 3 *Török* Tisztek, kik ezüstös végű páltzát szoktak kezeikben tartani. Most tzipfrább ruhákban vóltak ezek, mint másszor. Itt érkezett már maga a' Követ, *Stürmer* Úrral eggyütt, az udvari 6 lovas innepi hintóban, melly mellett két Tsászfári magas Inasok; *Stürmer* Úrnak is két Inassai, és 14 *Törökök* gyaloglottak. Ezen 14 *Törökök* közzül egy, kezében vitte, arannyal ki-vartt materiába

bé

bé-tsinálva azt a' drága fejer kontyot, melyet tsak akkor tett fel a' Követ, midön bément a' Tsászfár eleibe; más pedig a' hátán tzepele, mint valamelly motyót (butort) azt a' felső ruhát (kaftánt), mellyben ugyan tsak ő Tsászfári Felsége előtt tisztelkedett a' Követ. — A' hintó után lovaglottak 28 Törökök, kik között utolsó vólt a' viz-hordó. Ez, mind maga, mind pedig az öszvér is, mellyen ült, rakva vóltak tsörgökkel. Nagyon nevettek, és kurjongattak néki a' *Bétsiek*.

Midön *Kolloredó*, és *Kaunitz* Hertzegek-nél vólt audientzián a' Követ, akkor mind a' kétfzer tsak az egyenes, és rövid úton jött bé a' Városba az úgy-nevezett *Schotten* Kapun; de most ki-került az *Au*-kertig; az előtt el, és a' *Leopold*-Városán végig men-vén, a' *Veres-toronyi* Kapunál jött-bé a' be-ső Városba. — Eggy óra tájban az *Ud-varhoz* ért, a' hol fel-vezettetvén az első kontignátzióra, le-vetette az első Szálában előbbeni felső ruháját, 's a' fenn- említett kaftánt vette magára; fejébe pedig az a' fejer, és hosszas gömbölyeg formájú konty tétetett, a' millyent tsak maga visel a' Török Tsászfár. Illy ékességében bé ment, *Stürmer* Úrral, 's néhány Tisztjeivel a' Tsászfát eleibe. Ő Felsége, az úgy nevezett *Tanáts-szobában* állott, fel-tett kalappal a' Trónus alatt, veres hajtókéjű Német forma-ruhájában. — *Stürmer* Úr úgy vezette a' Követet a' Trónushoz, hogy a' függő kristály gyertya-tartóban (*luster*) meg ne akadjon valami módon a' *Szultáni* konty. A' kíséző Törökök-

nek is mind tsak a' fejer tsalmára vólt a' szemek, ne hogy le találjon az valami módon biggyenni a' Követ' fejeről, 's a' földre esni; melly történetet igen rossz jelnek tartának a' Törökök; 's fejével adózna érette a' szegény Követ, mint ezt némelley nagy Személlyektől értettük. Mások, ennek okául tsupán a' Törökök' büszkeségét tartják, hogy t. i. a' konty-féltés miá, meg ne hajthatta magát nagyon a' Nagy-Úr' Követje a' külső Fejedelmek előtt. — Maga ő Felsége, nem felelt személlyessen a' Követ' beszédjére; hanem H. *Collorédó* által válaszolatott. — Ki-jövén az Audientziáról a' Követ, az előbbeni konty tétetett fejébe, 's rendes felső ruhája adatott reája; és ekképpen a' redutos Szálákba (bálozó 's tántzó palotákba) vezetett, a' hol már három terített asztalok készen vóltak. Bé-térvén előbb egy oldal-szobába, végbe vitte nagy tzeremoniával a' szokott mosódást, 's úgy jött-ki a' nagy Szálába, a' mellyben vólt a' leg-hosszabb és leg-pompásabb asztal. Ennek felső részénél le-ült a' Követ magánosan, egy veres bársony boritékú karos székre, a' melly is virágos szőnyegre vólt helyezve. Jobb keze felől a' Követnek, *Német Bir.* Kántzellária-béli Referendárius B. *Horix* ült; bal felől pedig *Stürmer* Tolmáts Úr; ez után a' Követ' jövendőbéli Veje; ez után Ud. Belső Státus Tanátsos *Jenisch* Úr, a' ki jól beszéll *törökül*; továbbá B. *Spielmann*; *Bartsai Abrahám* Úr, ki a' Magyar Gárdánál Obersteri méltósággal szolgált 's a' t. Közel negyvenen ültek az asztalnál mind nagy Emberek, kik között

nem

nem voltak több Törökök, a' Követen magán, és a' Követtség-Titoknokján kívül. A' Követ mellett két Török Komornyikok állottak; a' bal keze felől-lévőnek ezüst kalamáris vólt az öve mellett. Ezek raktak ételt a' Követ' tányérjára, 's trántsérozták-fel a' trántsérozni-valót. Minthogy tehát csak a' készte ette a' Követ: ő kedvére ehett, 's evett is; hanem az Ifjú Török keveset evett, kivált ha szárnyat vagy tzombot tettek a' tányérjára, majd egészen rakottan adta-ki a' tányért, mivel a' késsel és villával-való bánáshoz, mondván semmit se értett; a' kézzel-való evésből pedig nem örömet akart próbát adni, midőn látta, hogy annyi száz szem néz reá. Ő, spárgát sem evett; de a' Követ igen: hanem meg is járta vele, mert a' vastagabb végénél kezdette azt enni, 's meg is ette egészen. El-motskolván az ujjait, törökösen meg-szopogatta, 's úgy törölte az asztal-kezkendőhöz, melly minden fel-tüdzés nélkül vólt a' vállára és mellyére terítve; azért is elég baja vólt az egyik Komornyiknak a' fel-terítgetésével, mivel egy kis mozdulására a' Követnek mindjárt le-fittyent a' kezkenő. Az ebéd alatt ki-kivette a' Követ, hónallya alól az arany pisisét, mellynek fedele sűrűen meg vólt rakva gyémánt-kövekkel; 's barátságosan kínál-gatódzott belőle. — A' kissebb redutos Szálában lévő hosszú asztalnál, merő Törökök ültek, a' *Bétsi Orientális Akademiában* tanuló néhány Ifjakkal együtt; kiket azért oszto-gattak-el közzéjük, hogy törökül beszél-gessenek velek.

Folytatása következik.

Hertzeg *Kaunitznál*, következő Be-
szédet tartott, az audientzia' alkalmatossá-
gával a' Követ:

„Én vagyok az a' Szerentsés, a' ki miént
Követ, el-küldettem a' *fényes Porta'* részéről
a' Tsász. Kir. Udvarhoz, egy *Nagy - Űri*
Írással, mellyben bé vagynak foglaltatva:
a' két Birodalmak között meg-újjított, és
meg-erössített örökös békességnek minden-
kori költsönös meg-tartását tárgyazó biz-
tatás; az igen Szerentsés *Ottománi* Trónusba
lett bé-ülésről szóló örvendetes tudósítás;
és az ezen részről lett kézhez - vételekhez
Magyar és Tseh Ország' Királyi Koronáinak,
's a' *Római* Tsászári Trónusba lett emelte-
téshez való pompás tzeremoniájú Szerentse-
kivánás. — Midön a' nagy hatalmú Tsászár,
az Istenségnek amaz árnyéka a' földön,
Arábiának, és *Agemnek* Ura, az én kegyel-
mes Uram, és *Nagy Sándorhoz* hasonló Feje-
delmem, a' leg-tökéletesebb mértékű belső
hajlandósággal, és szives barátsággal visel-
teik a' maga Felséges Barátjához, a' nagy
hatalmú, és ditsösségű *Római* Tsászárhoz:
kéttség kívül-való, hogy a' mennyiben a'
Ts. 's Kir. Felségnek, 's az ő Felsége' Mini-
stereinek részéről tartós fog lenni az a' ki-
vánás, melly a' fenn álló jó egygyességnek,
és barátságának fenn tartása, és meg-erössí-
tése eránt tététt eddig nyilvánvalóvá: nem
lessz többé ő Felségének (a' *Török* Tsászár-
nak), 's az ő Felsége' Ministereinek részek-
ről is semmi helye leg-kissebb fogyatkozás-
nak, vagy halasztásnak is. Valamint egyéb-
aránt az én szívemnek és értelmemnek füle
már

már 30 esztendőktől fogva ékesíttetik, a' mennyire t. i. meg-engedi az én időm, ő Hertzegsége', Belső Udvari és Státus-Kántzellerius *Kaunitz* Hertzeg Ur' válogatott, és ditséretre méltó tulajdonságai' hírének drágaságaival (*clenodiumaival*), 's ki vagyontzifrazva az ő Hertzegsége' közönséggel elterjedt ditsőségének gyöngyeivel, 's tiszteletre méltó elme- és szívbeli talentomival; ehez képest, még az előtt is vonzótt már az én szívem ő Hertzegségéhez, minekelőtte szerentsém lett volna Hertzegi személyében meg-esmérni; és mivel rendkívülvaló kívánsággal kívántam már én régtől fogva egy elly szerentsés alkalmatosságot, mellynél fogva személyessen meg-bizonyíthassam ő Hertzegsége éránt az én tiszteletemet; annyival nagyobb, és végetlen gyönyörűségemre szolgat tehát most nékem, hogy a' reám bízott Követség voltaképpen eszközlötte ezt a' buzgóan óhajtott alkalmatosságot. — Nem fejezhetem-ki egyébaránt eléggé azon különös betsületért, és tekintetért való végetlen köszönetemet is, a' mellyet eddig is mutatott hozzám ő Hertzegsége; 's nyomon renénységem vagyom, hogy ő Hrgségének kegyes közbenjárása által, minden órán fogom venni az arról való örvendetes jelentést, hogy a' magammal hozott *Nagy-Uri* Irást ő Tsász. 's Kir. Felségének saját kezemmel által-adhatom; 's ez által a' reám bizott dolgban el-járhatok.

Erre, nem felelt maga a' Hertzeg; hanem tsak *Stürmer* Úrnak adta az irásban-lévő

lévő feleletet; hogy fordítaná azt által *török* nyelvre, melly is így következik:

„Valóságos meg-elégedéssel látja még egyszer, a' maga Minisztériumának ideje alatt az Udvari és Státus-Kántzellárius Úr, a' F. *Portának* egy Miniszterét ezen Tsászf. 's Kir. Udvarnál; mivelhogy annak küldetése, egy következése, és egy nyilvánvaló bizonyosága a' Békesség' szerentsés helyre - állásának; mellynek fenn-tartásában több már ötven éfztendejénél, hogy ő igyekezett eszköz lenni a' közönséges dolgokat tárgyazott hivatalabéli munkálódásai által; és mivel ez a' halznos történet eszközül szolgálhat azon közönséges tsendességnek is fenn-tartására, melylyet minden más Népek is nem kevésbbé óhajthatnak.

Szerentsét kíván az Udvari és Státus-Kántzellárius Úr a' Követ Úrnak, hogy az ő személyét találta az ezen küldetésre való választás; minthogy ezen meg-tiszteltetés egy bizonyosága az ő személyes érdemeinek; 's az Udvari és Státus-Kántzellárius Úr, mindenkor nagy indúlattal viseltetett az illyetén Férjfiakhoz.

Nagy gyönyörüséggel értette a' Követ Úrnak arról való ki-nyilatkoztatását, minémü értelemmel, és barátságos szándékkal légyen a' *Nagy-Úr* az ő Fejedelme, a' Tsászfár eránt; 's gondja fog reá lenni, hogy jelentést tegyen az eránt ő Tsászf. Kir. Felségéhez.

Bizonyos benne a' Hertzeg Úr, hogy ezen gondolatoknak, 's indúlatoknak értése igen kedves dolog fog lenni a' Tsászfár előtt;

és

és bizonyossá teheti az eránt a' Követ Urat már most is, hogy a' Tsászár hasonló módra viseltetik a' *Nagy - Úrhoz*; és ezen biztatást maga is meg fogja kétség kívül erősíteni ö Felsége, a' Követ Úr előtt akkor: midön szereztséje leszzen audientziára botsáttatni, mellyet, hihető, hogy leg-ottan fog engedni ö Felsége, mihelyest tsak mód lesz benne.

Egyébaránt, a' míg ezen Tartományban fog múlatni a' Követ Úr, gyönyörüséggel fogja az Udvari és Státus - Kántzellárius Úr adni eránta, a' barátságának, 's a' leg-tökéletesebb betsületnek minden lehetséges jeleit. “

Ennek végződésével, által adta a' maga Bizonyság-Levelét a' Követ, H. *Kaunitz*nak; ö Hertzegsége pedig Báró *Spielmann* Urnak, ki is azt a' mellette lévő bársony boritékú asztalra le tette. — Következett ezek után a' meg - vendéglés, és barátságos beszélligetés 's a t.

A' múltt Vasárnap tiz órakor vezette Gubernátor Gróf *Bánffy* ö Exc. ja, az *Erdélyi* Deputátziót *Ferentz Fő* Hertzeg' Hitvese eleibe, ki is kegyesen válaszolt irás nélkül deák nyelven a' Gróf Ur' Beszédére. — Innen *Jósef Fő*hertzeg' tiszteletére mentek a' Deputátus Urak.

Négy napokkal ez előtt ide érkezett a' *Párisi* Muszka Követség' egyik Tagja, ki azért szaladt el, a' mint értjük *Párisból*, mivel ki-tudódott felöle, hogy el akarta a' *Frantzia* Királyt *Orosz* Gavallér ruhában iktat-

tatni *Frantzia* Országból. Ezt úgy közöljük, a' mint vettük t. i. mint hírt.

Erdélynek Hunyad nevezetű Vármegyéjéből; 's *Magyar* Országról, *Eger* Városából szörnyű hírek érkeztek ide a' napokban. — Ha meg nem előzik, vér ontás is lesz mind a' két helyen.

Alxingernek Anti-Hofmann nevezetű Munkája igen nagyon kél itten. Ez a' Könyv igen sokat ártott már ekkoráig is *Profellor Hofmannak!*

Magyar Ország.

Pestről, Febr. 20-dikán.

„Ezen Nemes Vármegye' Protokollumnak (Jegyző-Könyvének) egy *Extraktusát* ide rekelztem a' végre, hogy azt Irásokba foglalhassák az Urak; és ekképpen az abban meg-nevezett tiszteletre méltó jó Hazafiúnak jeles igyekezete a' *Magyar Hírmondó* által is hirdettessék mind a' két Magyar Hazában. Az említett *Extraktus* így következik:

Tek. Ns *Pest Vármegyének* 1792-dik Esztend. Febr. 10-dik napján *Pesten* tartatott Közgyűlésében.

361. *Senguinczi Kovátsits György* Úr, azon tiszteletnek tanúságául, mellyel ezen Megyének Fő Rendjeihez, és egyéb Tagjaihoz viseltetik; tulajdon szorgalmatossága által két könyvben foglaltt, és a' Magyar Haza' ditsösségére tzélozó szerzeményét, melly fő-

főképpen az Országunk hajdani Gyűlései Történeteit, némelly, a' Törvényes Könyvben vagy éppen nem található, vagy kétséges értelemmel bé-iktatott Törvény-tzikkelyek' elől-adását, és meg-világosítását, a' mennyire ezek valóságos Királyi Adomány-Levelekből ki-nyomozódhattak, magában foglalja: Ő Királyi Hertzegségének *Sándor Leopold* Országunk' Nádor - Ispánnyanak, úgy is, mint ezen törvényesen egybe-kaptsolt Vármegyék' Fő Ispánnyanak, és az egybe-gyűltt Rendeknek ajánlya.

Nem lévén semmi olly hathatós ok, melly az igaz Hazafiúi szivet érzékenyebben érdeklené, mint a' melly Hazájának ditsőségére, és emlékezetes elő-menetelére szolgál, az egybe-gyűltt Rendek, kik a' bé-mutatott Tudományos - Szerzemény által a' Hazaditsősége' Építményében Oszlopot támasztatni szemlélnék; öfzveséggel, és fejenként minden azon háláadó indulat', és öröm' bizonyításával, mellyet az efféle hazafiúi igyekezet érdemel, fogadták az ajánló Úrnak betses ajándékát, meg-hagyván egyg úttal Ord. V. Ispány Úrnak, hogy ő az elől nevezett *Kovátsits György* Urat, a' Státusoknak eránta származott szives hajlandóságáról, és közönetéről bizonyossá tegye.

Azonban pedig, mind örök emlékezetnek okáért; mind lehető haszon-vételre nézve, a' bé-nyújtott Könyvek, előre tsinosabb, és erősebb kötésbe foglaltatván, a' Vármegyé' Leveles - Tárjába tétetni rendeltettek.

Pest.

Pestről, Febr. 15-dikén. Nádorispány ő Főhertzege, maga ült itt ma elől a' Septemvirális Tábla gyűlésében. Estve meg jelent az Özvegy Generális *Beleznayné* ő Nagyságánál tartatott Társaságban. — Onnan Bálba ment a' 7 *Választó-Hertzegek* (Elektorok) nevű Vendég-fogadóba.

Egri Kánonok Fő Tisz. Ambrosovszky Mihály Úr meg hólt ezen Hónapnak első napján.

Székes Fejérvári Kánonok Fő Tisztelen. Vlassits József Urat, a' múltt Hónapnak utolsó napján szentelte fel Apátúrrá, Püspök *Milassin Miklós* ő Nagysága: a' ki mellett szolgáltak: Fő Tisz. *Szegedi Pál* Generális Vikárius; és Fő Tisz. *Paintner Mihály*, *Rátóti Prépost* Urak.

A' *Besztertze-Bányai* kerületben, 54 Oskoláknak fundáltatását eszközölte *Klanitzai János* Úr, mint azon kerületbéli Normális Oskolák' Visitátora: ezen érdemére nézve Nemességet nyert minden taksa nélkül ő Felségétől.

Kassáról, Febr. 16-dikán. — „Ma indúla vissza a' Ns *Szathmár Vármegyei* számos Deputátzió, mellyet azon Ns *Vármegye* az oda való Fő Ispányi Hivatal' nem régen rendeltett Adminisztrátorának, Mélt. Báró *Vétsey Miklós* Úrnak, tiszteletére küldött vólt. — Harmad-fél napig múltatott itten. — Nagy örömmel, 's különös tisztelettel fogadtattak a' Küldött Urak mindnyájan, mind magától a' nevezett Adminisztrátor Úrtól, mind pedig az itt lakozó Uraságoktól. — Meg is érdemlették a' tisztelet-tételt; mert a' díszes Magyar

gyar öltözetben (a' Ns Vármegyének forma-
ruhájában) *Magyar-szívű* 's férjfiúi-tekintetű
derék Emberek, és rész szerént Ország-szerte
esméretes érdemű Hazafiak szemléltettek.
Illyenek valának: *Luby Károly*, és *Götz
Ferencz* Királyi Tanácsos Urak. — Meg-
látogatták, minek - előtte el-mennének, a'
Magyar Museum' Ki-adójit is; 's nyájas
szívességgel nyilatkoztatták - ki nékiek mind
személlyeik, mind a' Nemzeti Litteratura'
elő-vitelére szentelt igyekezeteik eránt vi-
seltető hazafiúi hajlandóságokat. — Meg-
jegyzésre való, hogy a' fenn-tisztelt nagy-
érdemű Hazafi, *Luby Károly* Ur, eggy, a'
Tudománybéli Országos Deputázióznak azon
bölts Tagjai közzül, kikre ama' nagyobb
Tudós Társaság' fel-állíttatása' módjának,
's el-intézésének ki-dolgozása van bíz-
tatva. — Szerentsés az a' Vármegye, a'
mellynek ilyen kormányozó Feje vagyon!
Bóldog az a' Haza, a' melynek sok ilyen
Fijai vagynak! "

Bééről (Bihar Vármegyéből), Február.
8-dikán. — „*Meggyes* nevezetű szomszéd
Faluban, igen belső barátságra talált lépni
eggy özvegy *Oláh* Asszony — mintegy ötven
esztendő felé járó — a' maga Komájával. 'S
mi leve a' nagy barátkozásból? Tsak az,
hogy ámbár a' nyóltzvan esztendőt meg-
haladta vólt is már a' vén Koma: még is
négy gyermekeket szüle egy hassal az Ass-
zony; de a' kik meg-kerefteltetések után
tsak hamar végezték rövid életüket, 's har-
mad napra a' vén Apjok is utánnok köl-
tözött.“

Ausl.

* *

* *

* *

Ausztiai Belgyiomban nem vólt közönséges azon rettentő öfzve esküvés, mellynak Fejei Januáriusnak 17 dikére virradóra elfogattak. A' *Flandriai* Rendek szép Levelet küldöttek *Brüsszelbe*, a' Ts. K. tellyes hatalmú Ministerhez Gróf *Metternich*hez; melly Levélből nyilván ki tettik, hogy ök igaz hivséggel viseltetnek a' Tsászárhoz 's ezen hivségben akarják az egész *Flandria* Tartományát is meg öriztetni. Gyönyörűen válaszolt nékiek Gróf *Metternich* is. — A' *Hannoniai* (*Hainaut*) Deputátusok is ezen Hónapnak 4-dikén azt az örvendetes jelentést tettek ö Hertzegségeknek a' közönséges Kormányozóknak, hogy a' *Hannoniai* Rendek közönségesen meg egyeztek az úgy neveztetett *Subsidium* (Tsászári adó) fizetésbe.

A' nád - méz (tzukor) és kávé

már is rendkivül drága; de még drágább lesz, ha igazak találnak lenni azok a' Tudósítások, mellyek szerént *Jamaika* szigetében is (Ez az *Anglusoké*) fel támadtak a' fekete Emberek. *Spanyolok* vóltak, a' mint írják, a' fel-lázasztóik: azért is minden *Spanyolokat* el vertek az *Anglusok* a' szigetből. — A' *Jamaikai* fehér lakosoknak száma, nem sokkal megy többre ötven ezernél: a' *Szeretseneké* ellenben meg haladja a' száz ezret is.

Szeren-

Szerentsés; de azért nem követésre való próba.

A' múltt hónap vége felé történt *Angliában*, hogy egy *Allzony*, ki már régtől fogva eszelökös volt, belé szökött a' tengerbe. A' Fia jól tudott úszni, azért is utánna ugrott: és szerentséssen ki vitte a' maga édes Annyát szárazra. Mivel hóltt forma volt az *Allzony*, minden élesztő eszközöket el követtek körülötte, mellyeknek az a' foganatok lett, hogy 12 órák után nem tsak életet, hanem hajdani ép elméjét is vissza nyerte az *Allzony*.

Tudományi Dolgok.

Böjti ajándék, két forintért.

Rambach János Jakabnak, Hassiai Fő Superinted. Gissai Theol. Doct., és Consistor. Assess. nak, Ur Jésus Kristusnak kinszenvedéséről való elmélkedései. Négy Evangyelistáknak meg-eggyező Irások szerint hozzá adattak: A' meg-feszítettett Ur Jésusnak hét utólsó szavairól való elmélkedései. Németből Magyar Nyelvre fordította Nagy István, az Aug. Conf. szerint való Sz. Lörintzi Ekklesiának Predikátora, és a' több Tolnai Disztriktusban lévöknek Fő Esperestje.

Az egész Könyv, két kötetből áll; 's lehet találni:

Sz. Lörintzen, magánál a' Szerzőnél. Veszprémben, Fejér János Kereskedő Urnál. Komáromban, Evang. Predik. és Esperest T. Perlaky Urnál. Győrött, Evang. Predik. T. Fábry

Fábry Úrnál. Budán, minden Könyvárosoknál. Posonyban, Könyváros Véber, és Mahler, 's Kalmár Nagy Pál Uraknál.

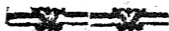
Egy, Frantzia nyelvből Németre fordított Munkátska jött - ki 1790-dikben: *Der Triumph der Religion wider die heutigen Ungläubigen* 's a' t. név alatt. Ennek, egy Világi a' Szerzője, ki a' Frantzia Könyv-Visgálótól nagyon meg-ditsértetett, a' mint meg is érdemlette. Ezen hasznos tzélú Munkátskát, már jó ideje, hogy Magyarra fordítottam, de a' melly mind ez ideig világot nem láthatott; nem azért, mintha talám a' *Censura* meg nem engedte volna, mellyen már szerentsésen által esett: hanem a' megkivántató költségeknek szük - volta miatt. Vagynak minden bizonnyal nem kevesen a' Hazában, kik jóra tzélozó Irásomat nem tsak helybe - hagyják; hanem azt örömet közre is botsátanak. Ajánlom azért ezen nemes szivü Hazafiaknak, köz hasznú igyekezetem' elő - mozdítását.

U. I.

A' Magyar Fordító.

A' Magyar Hírmondónak Érd. Szerzői, ha szükség, bővebb tudósítást adnak felölem az ollyatén nemes szivü Hazafiaknak.

Küldjük az *f f f* árkust, az Ország-Gyüléséhez tartozó Aktákból.

T Ó L D A L É K.

A' *Magyar Hirmondónak* Februárius' 28-dik napján 1792-ben költt árkusához.

Tudományi Dolgok.

Nem régiben, igen szép Levelet közle velünk egy most itt múlató érdemes Hazánkfia. — A' Levelet *Erdélyből* írta egygy igen érdemes Úr, a' ki nem született *Magyar* ugyan; de Nemzetünket nagyon szereti's betsüli, és mint nemes szivü *Indigena* (fogadott Hazafi) örül mind azon dolgoknak, a' mellyek által Nemzetünk' ditsősége voltaképpen nevedik. Több szép kifejezései közzül, tsak azokat iktatjuk Munkánkba, mellyek közelébb érdeklík ezen tudományi tárgyunkat:

„Szóllott vólt ugyan már egygy *Újság* a' minapában azon emlékeztető pénzről, mellyet *T. Szathmári Úr Kolosvári tudós Professor* nyert a' *Hágai Társaságtól*; de tsak feliből vagy harmadából szóllott. Add tudtokra, kérlek, a' dolog' miben-létét azoknak, kik az efféléket érdemek szerént elő tudják adni: hadd láthassák ennél fogva is a' balúl-itélők, hogy a' bértzeken's erdőkön túl is több derék *Embereink* vagynak nekünk, mint talám ök gondolták. — A' dolog ebből áll:

„*Erudita Societas Christiana Hagæ Comi-*
 „*tum pro anno 1790. quaestionem po-*
 X
 „*sue-*

„ fuerat: *An adversarii Religioni Chri-*
 „ *stianæ natæ profuerint aut nocuerint,*
 „ *hoc per Saecula ad nostra usque tem-*
 „ *pora probandum.*

Profuisse quin imo multum, asserit Dominus Reverendus Szathmári Claudiopolitanae reformatæ ecclesiæ membrum dignissimum, illiusque dissertationem docte elucubratam coronat Societas Hagana, prædictum Dominum Szathmári Sociorum correspondentium numero adscribens et præmio centum aureorum donans. Hinc nummus aureus 52 Cæsareorum pondere, in cuius averso cernitur

Religio sub Providentiæ Symbolo stans ad aram, cui imposita sunt Biblia, quæ ex faucibus orci telis igneis petuntur. Ad Religionis pedes jacet ancora, sinistra tenet scutum, dextra ostendit petram, in quam insculptum est: Matth. XVI. c. v. 16 - 18.

In adverfa circumferentia legitur: *Praemium Societatis Haganæ pro vindicanda Religione Chrijtiana.* In corona quercea:

Mich. Pap. Szathmári

Nob. Trans. Hung. in Ref. Coll. Claudiopolit. Th. et Hist. Ecclesiasticæ Professor.

Soc. Haganæ Memb. Corresp.

Meruit.

MDCCLXXX.

Ennek fordítása, némelly hozzáadásokkal így következik:

A' Hágai Keresztyén Tudós-Társaság ezt a' Kérdést tette fel, meg-fejtés végett 1790-dik esztendőre:

Vallyon

Vallyon a' Keresztyén Vallásnak, hasznára voltak é, vagy kárára, eleitől fogva az Ellenségei?

Ez, mutattassék-meg századról századra egész a' mi időkig.

Hogy sok hasznára voltak, meg-mutatja Tisz. Szathmári Úr, a' Kolosvári Reformáta Ekklesiának egy igen érdemes Tagja, kinek nagy tudománnyal készültt Elmélkedését (Dissertatio) azzal koronázta meg a' Hágai Társaság, hogy a' Tisz. Szerzőt Levelező-Társai' száma közzé írta, 's arany érdempénzzel meg-ajándékozta. Az emlékeztető pénz, 52 Tsálsár-aranyokat nyom. Ennek felső oldalán a' Vallás, szép Szüz' képében áll az Óltár mellett; feje felett az isteni-Gondviselést ábrázoló, ki-nyílt, és sugárok között lévő szem; az óltáron pedig a' Biblia szemléltetik, melly ellen nyilak lövettetnek a' pokol' torkából. — A' Vallás' lábainál vagyon a' reménységet jelentő vas-matska. Bal kezében lévő paissával, a' nyilak ellen óltalmazza a' Vallás: az Óltárt, a' Bibliát, és a' Keresztet. Előtte egynehány nyilak öszve-törve hevernek; jobb kezével mutat egy kösziklára, mellyre ez van írva: *Math. XVI. Rész., 16—18 Vers.* — A' pénznek alsó felén, körös körül ez olvastatik: *A' Hágai Társaságnak jutalma, a' Keresztyén Vallás' óltalmazásáért.* A' közepén, egy tserfa-ág-koszorúba ez van írva: *Pap Szathmári Mihály Erdélyi Nemes Magyar, a' Kolosvári Reform. Kollégiumban a' Theológiának, és az Egyházi Históriának Professo ra,*

a' *Hágai Társaságnak Levelező Tagja érdem-
lette* 1790.

A' mi még az 52 aranyot nyomó emlé-
keztető pénzhez kivántatott száz aranyok-
nak ki-pótolására, azt kész pénzüi fizette ki
a' Társaság, bé-vett szokása szerént.

Ha szert tehetünk ezen emlékeztető-
pénznek képerre, azt azonnal rézre metz-
tetjük, és Hazánk' javára intézett Irásunk
mellett le-küldjük az Érd. Olvasóknak, hogy
ez által is terjedjen a' Tudós Nyertes Úr'
ditsőségével édes Nemzetünké is; 's annak
szemlélése serkentsen több tudós Férjfiakat is
ezen nemes példának követésére.

A' fenn nevezett *Hágai Tudós Társaság*
tsak 1787-dik esztendőben állott fel, illy
nevezet alatt: *Societas pro vindicanda Reli-
gione Christiana. A' Keresztyén Vallást ól-
talmazó Társaság.* Azon esztendőben is meg-
tiszteltetett vólt már Tisz. Profess. *Szathmári*
Úr, a' meg-nevezett Tudós Társaságtól egy
ezüst érdem-pénzzel, melly a' második rendű
jutalom. A' Tudós Társaság ki-nyomtat-
tatta T. *Szathmári* Úrnak mind a' két izben
írott Elmélkedéseit *Belga* és *Deák* nyelven.
— Bártsak ki-adná a' Tudós Szerző, emlí-
tett szép Munkáit szülőtt nyelvünkön is!

* *

* *

* *

Még Január. 20-dikán útasította vala
hosszú betses Levelét *Pestről* egy érdemes
Hazánkfia, mellyben le-irta az ott fel-állott
Magyar Társaságnak eredetét. Illy tárgyat
bőven, és környülállásosan kivántunk köz-
leni: mellyet tsak most tellyesíthetünk.

Az

Az említett jó Hazafi így ír:

„A' Magyar Nyelv' és Literátura' érd. Tanítójának Ns *Vállyi András* Úrnak esz-
közléséből, Társaságba lépett az itt tanuló
Ns Magyar Iffjúság olly nemes tzéllal, hogy
magát a' Nemzeti Literaturában tökéletes-
sebbíttse; 's ennél fogva ő is eszköz lehessen
a' Magyar Nyelvnek közönségesítésében, 's
virágoztatásában (mint ez, az ide zártt, és
nyomtatásban is ki adott Tudósításból bő-
vebben meg - tettzik). Elölülöl, Gróf
Dienesfalvi Cziráky Antal Úrfi választatott,
ki is egygy ékes (már nyomtatásban lévő)
Magyar Beszédet mondott, mellyben a' töb-
bek között Társaságjok' pártfogására meg-
kérte azon számos Uraságokat, kik meg-
tisztelték jelen - létekkal a' Társaság' Ülését.
Az Iffjú Gróf után, meg - szóllalt Prof. *Vállyi
András* Úr, 's bővebben elő - adta a' Tár-
saság' szándékát, 's az abba való fel - vétet-
tetés' módját; egyfzersmind jelentette: hogy
a' Nemes Vármegyéknek, és különösen sok
Magyar Uraságoknak, 's Tudósoknak is
értésekre adta két kerülő Levelek által, a'
Társaság' fel - állását; 's annak gyarapítását
ajánlotta. Az említett kerülő Leveleket,
(mellyek oda alább elő fognak summásan
adattatni) fel - olvasta a' Társaság' Titok-
nokja *T. Szluha György* Úr; valamint az
azokra feleletül bé - jött néhány Leveleket is.
E' meg - lévén, *Bessenyei György* Törvény-
tanuló Ns Iffjú, és a' Társaságnak egy való-
ságos Tagja fel - olvasta néhány Versezetjeit,
mellyek közönséges meg - elégedést, és dicsé-
retet érdemlettek; 's méltóknak találtattak,
hogy

hogy a' Társaságnak nyomtatásban ki jövő Irásai közzé bé-iktattassanak. “

A' Társaságnak önnön magáról, maga által ki-adott Tudósítása, így következik szóról szóra:

„Nem Magyar, a' ki nem örvend.

„Bé tellyesedett, a' mit sok jó Hazafiak olly régen óhajtnak; fel-állított a' nemzeti nyelvnek mind tanítása, mind terjesztése; és már a' mostanában megérkezett Királyi rendelés' ereje szerént a' közönséges Tanítók még a' *Gymnasiumokban* is minden órán kezdeni fogják ezen kedves, és nyughatatlanul vártt hivatalt.

Hogy a' most élő jó Hazafiak sokkal figyelmesebbek e' pontra nézve, mint a' mi meg ditsőültt régi Atyáink, és élnek az alkalmatossággal, nyilván ki tetszik azoknak a' ditséretes igyekezetü Nemes Magyar Ifjaknak példás iparkodásából, a' kik Pelten egy Magyar nevendék Társaságot állítottak fel magok között; olly tzéllal, hogy ez, az egész Magyar ég alatt elterjedgyen, és a' kik magokat köztök példásan kimutattyák, idővel az Anya tudós Társaságba léphessenek által.

E' Társaságnak Tagjai kétfélék, rend szerént, és betsületért való Tagok; azok már gyakorollyák magokat a' munkában, ezek pedig készülnek; hogy idővel díszesen, és hathatósan dolgozhassanak. Melly nemes indulattal, és férfias erővel törekednek ezek a' már nagy számmal lévő nemes Ifjak, azt mind a' Társaság' kötés, mind pedig a' közre

közre bortsátandó munkák bőven meg fogják bizonyítani. A' kisebb munkátskákat az újságok mellett engedik közre bortsátni, a' nagyobbak felől pedig még semmi sem lehet tudunkra.

Úgy értettük, hogy a' Társaság' Elölülője (Præses) mindenkor vagy Gróf, vagy Báro lesz, a' kinek terhét (ha Pesten kívül van) a' Vice-elölülő, vagy a' Titoknok fogja viselni. Most az Elölülőséget Dénesfalvi Gróf *Cziráki Antal* Királyi Kamarás Úr viseli, a' Titoknokságot, T. *Szluha György* Úr, a' levelezést pedig egy Erd. Titk. Úr a' Neuvidi Ujságnak fordítója; a' többi Erd. ifjú Tagok' neveit, minthogy ki nem adgyák, Munkáik alatt lehet kitanúlni. "

Társaság Kötés.

A' mindenható Istennek nevében!

„Hazánk, nemzeti nyelvünk, a' Tudományok, és magunk előmeneteléért felállított öszve kaptsolatásunkat adgyuk tudtára kedves véreink Részfeseinek, és a' késő Magyar következendőségnek, hogy mi e' könyvben mai napon béirattak, a' folyó 1791dik Elztendő végén; mellyben Juniusnak hatodikán, a' Magyar nyelvezésnek, (*stylus*) és Literaturának, nyilván való tanítása elkezdett, egy *Magyar Társaságot* állítottunk fel; olly izéllal, olly igyekezettel, és megmásolhatatlan ígéret tétellel, hogy azt idővel Magyar, Erdély, és Horvát Országokban felfordíthatatlan lábra állítsuk.

A'

A' mi Tzélunk, és akaratunk mind az Istennek, mind a' mi ditsőségesen uralkodó Tsászári jó Királyunknak II. dik Leopoldnak; (a' kinek Nemzetünkhöz való hajlandóságát, 's kegyelmességét, még haldokló szavaink közt is, háládat: s szívvel említtyük,) mind pedig a' Hazának ditsőséges, és használatos: ezenkívül a' jó erköltsü, jeles tehetségü, és szorgalmatos igyekezetü minden féle sorsú Ifjainknak, nem külömben a' hivatalban, vagy még azon kívül lévő érdemes Hazafiaknak, az előmenetelre, és a' magok tehetségeinek nyilvánítására kinyiltt út, 's jó mód: melyhez képest előre reménylett bizodalommal vagyunk, a' kik a' nemzeti; Haza nyelybéli, és a' tudományi előmenetelt óhajtyák, nem tsak édes örömben részesítettnek ez által; hanem jó, és épületes igyekezetünket hazafiúi hajlandóságokhoz képest, elő is mozdítani fogják, és a' kik magokat Nemes Társaságuukba méltóknak, 's készeknek érzik, érdemes neveiket ilyen tzm alatt: a' *Pesti Magyar Társaságnak*; egy magokat ajánló, 's lekötelező levéllel megküldeni nyertes örömben tarttyák; részesítettvén ez által azon ditsőséges igyekezetben, és Társaságban, a' mellynek Tagjai öfzve vetett vállakkal, 's egyesített erővel, a' nyelv, izlés, és tudománybéli előmenetelt gyarapítani holtig meg nem szünnek.

Hogy pedig a' Társaságnak fő végét, mind a' lejendő érdemes Tagok, tökéletesen által láthassák, mind pedig az istentelen fuffang emberek vádgyaitól jó eleve menttek lehelsünk, tzélunkat az egész Haza előtt ki-
nyí-

nyilatkoztattuk. A' mi szívünk kívánságai, mellyeket az olyan nemes Lelkek, mint a' mi Társaink, és jó Barátink, most is, idővel is törvény gyanánt fognak nézni, röviden ezekből állanak:

1/szor. A' Pesti Magyar Társaságnak érdemes nevendék Tagjai, jó erköltsel, nemes elmével, hazafiui, de a' felebaráti szeretettel mérsékelt hajlandósággal, férfias, és állandó igyekezettel bírjanak; és magokat mint mi nyílt szívvel, holtig az ezekben való megmaradásra, sőt tökéletesedésre ajánlják.

2/szor. A' mi Társaságunknak Tagjai, és jó Barátink lehetnek mind azok, kik a' magyar nyelvet, a' mellynek terjesztése, tisztogatása, és öregbülése végett öszve állottunk; gyökeresen, és méltóképen ki tanulván, ezt ugymint Nemzetünk díszét, és előmenetelének bizonyosságát nem csak fentartják; hanem okos, ártatlan, és kedveltető tehetőséggel holtig gyarapítják, 's hazafiúi nemes lelkű igyekezettel terjesztik. Hogy pedig

3/szor. Ellenségeink, és Hazánknak más nyelvű Lakosai méltatlansággal ne vádolhassanak, sőt a' kegyelmesen uralkodó Ház is nemes, és tagadhatatlanul hasznos igyekezeteinket láthassa; kérjük minden Hazafi Társainkat, és Barátinkat, hogy a' német, és más tudós nyelveknek meg-tanulását, a' mennyire módgyok, és tehetségek engedi, mind azoknak nagy hasznaiért, mind a' magunk előmeneteléért, mind pedig a' Társaságnak dízéért, nem különben a' szép tud-

dományokat, 's mesterségeket is nevezetes köteleltségekek állítsák. Azoknak a' hazánkfiainak pedig, a' kik Deák, Német, Horvát, Tót, vagy Rátz nyelven dolgoznak, mint hogy ezek is használnak az ő Felelnek, kik a' mi kedves magyar Honnyunk Lakosi, nemes Tárfaságunkba való felvétetéseket híven ígérjük, és munkáikat könyvtár gyűjteményünkbe ki kérjük. Meg hitt bizodalommal reménylyük :

4/zer. Hogy a' mi lejendő érdemes Tárfaink, a' mi szívünk részefei, velünk együtt változhatatlan akarattal azon lesznek, hogy a' nyelvbéli igaz ízlés, az ékes nyelvezés, a' szép tudományok, és mesterségek, mind általunk, mind pedig eszközlő ígyekezeteink által méltóképen gyarapodgyanak. Köteleltségünknek vallyuk azt is, hogy a' felebaráti nyílt szívü halandóságot, a' bóldogító egytet értést (vélekedéseink külömbezésé mellett is) eleven példákkal bizonyítsuk; a' Tagok érdemeit tartozóképen fellesegíteni fogjuk, az irígyek üldözése, 's fursangságai ellen egész lehetőséggel megmenttyük; egy szóval magunkat nemes ígyekezeteink, és az igaz érdem által, ditső példánk követésére az egész magyar Nemzetnél méltókká te gyük.

Mind ezeket, a' mint ideig, és örökké való bóldogságunkat, az Isten színe előtt óhajtyuk, olly igaz szívbeli fogadás tétellel ígérjük, és ajánlyuk holtig tartó nemes ígyekezeteinket, a' fellesegéllő Mindenhatónak, mi kegyelmes Királyunknak, a' Magyar Nemzetnek, magunknak, és Felebarátinknak díszé-

szére, és a' mi N. Magyar Társaságunk dítsőségének elő-mozdítására. Melynek állandó erőtségéül nevünket e' könyvbe tulajdon kezünkkel béírjuk, avagy béírratyuk. Pesten 1792. "

Az oda fenn említett két rendbéli kerülő Leveleknek, tsak a' velejeket iktatjuk ide; úgy mindazáltal, hogy igyekeztünk az eredeti ki-fejezéseket meg-tartani. — Az egyik kerülő Levélnek, melly negyed rétű, és közel három oldalokra terjed, ez a' summája:

„Az Úrnak — — tökéletességei bátorítanak minket, hogy a' *Pesti Magyar Társaságnak* fel-állítást oly bizodalommal adjuk tudtára, hogy azt az — Ur bölts ítélte szerént terjelzteni méltóztatik. A' N. Társaságnak tzélja, a' Tudósításból ki-tettzik. Tsekélyek ugyan a' mi eredeti Törvényeink, a' mint többnyire minden dolognak kezdete szokott lenni: de ha a' jó Hazafiak' megjobbító hozzá-tételei gyámolítani fogják: a' fel tett tzélunkat el érjük. Kérjük azért az — Urat, ne terheltesen, a' Nemes Társaságunkba bé állani kívánó Ifjakat hozzánk útasítani. A' kik igyekezetünket előmozdítani méltóztatnak, -mind érdemes neveiket *Emlékeztető Könyvünkbe*, mind érdemeiket a' *Társaság' Történetét* magában foglaló *Írásainkba* bé írjuk. Egyébaránt, midön a' leendő Erd. Tagok' neveit, születések' helyét, 's a' több tudni méltó tulajdonságokat, valamint szinte kissébb munkáikat is; a' mellyeket rész szerént a' *Magyar Újságok* mellett közre bocsátunk; rész szerént pedig a' nagyobb Darabokat meg gyűjtyük, hogy azokat,

kat, mint nevezetes Gyűjteményeket köte-
tenként ki-botsáthassuk, szives barátsággal
ki kérnénk, magunkat az — Úr' kegyessé-
gébe, 's szolgálatyára ajánlyuk. *Pesten,*
11-dik Jan. 1792. "

Ez is hozzája van nyomtatva:

„Újságúl jelentyük, hogy a' Hertzeg
ifjabb *Koburg*, és Brigadér-Generális Báró
Blankenstein ő Excja, 65 esztendőös kegyes
öreg Úr, és más nevezetes Uraságok is ta-
núllyák idegenek lévén Anya - nyelvünket:
némelly méltatlan Magyarok, Asszonyságok,
és Ifjak ellenben, alá nézvén Nemzeti Nyel-
vűnkre, minthogy jól nem tudgyák, mago-
kat a' más nyelvekkel fitogtattyák, míg a'
Magyar *Kabner*, kinek fritskával, kinek
nyaklevessel, kinek jóféle török borsal nem
kedveskedik. „

A' másik kerülő Levél fél árkus formára
van nyomtatva, 's majd két oldalt bé-fog.
Ez, szintén szó szerént meg eggyez az előb-
benivel azon kívül, hogy ebből ki van hagy-
va mind a' Társaságba bé-állani kívánó
Ifjak' útasítása eránt való kérés, mind pe-
dig az Utól-írás is. — A' végén ez áll:
„*Pesten, a' Magyar Társaság' Gyűléséből.*
1792. Bóldog-Asszony Hav. 18-dik napján. „ —
Ezen második, nagyobb formájú kerülő
Levél, tsak a' Nemes Vármegyékhez, 's a'
nevezetesebb Uraságokhoz küldetett.

Egy, fél árkus formára nyomtatott
ragaszték is akadt kezünkbe, melly két ol-
dalt tölt bé. Az eleje szóról szóra ez:

„Sze

„Szerentsénk van egyfzersmind jelenteni az — Urnak, hogy a' *Pesti Magyar Társaság*, nem tsupán nevendék Tagokból áll; hanem három féle Rendekből: ú. m. Uraságokból, Hazai Literátorokból, és nevendék Ifjakkból. A' Méltóságok, Urak, és Affzonsások, a' Társaságnak dífzei, gyámolai, és felsegállői, a' Literátorok tehetségek, kedvek, és akarattyok szerint munkálkodó Tagjai; a' Nemes Ifjak pedig magokat a' Tudományokban, és a' szép nyelvvezetésben készítő, 's tehetségeiket a' Haza előtt kinyilatkoztatni akaró része a' Társaságnak.

Már a' nevendék Tagok, (a' kiket bizonyos okok végett hamarabb öfzve állítani szükséges vólt) elkezdték a' munkát, és a' jövő hónapban fogják az első rendes társasági Gyűlést tartani az *Universitásnak* egy erre, míg jobb hely adódna, alkalmazott tanító szobájában. Öfzve gyűltek vólt ugyan már a' nevendék Tagok három ízben: *először* a' Társaság szándékának felfedezéséért, *másodszor* az Elölülő Gróf beiktatása végett, *harmadszor* egy kis kezdő próbagyűlést tartottak: de ez után a' rend szerint való Gyűlésben, ki jelentetvén az öfzve jövővetel napja, közönségessé tétetnek a' nyilván felolvasandó Tártyak is, az Írók, vagy Szerzők Érd. nevével ékesítve.

A' Pesten, vagy Budán lévő Tagok, magok olvassák fel munkáikat; az Országban széllyel lévő Érd. Tagok munkáit pedig a' Tisz. Titoknok Úr, vagy más Érd. Tag

Tag fogja a' Tudományokat Szerető Uraságok', és az egész Gyűlés' jelenlétében felolvasni " 's a' t.

A' végén ez áll: „*Pesten 21-dik Január. 1792. Nyomtattatott Trattner Mátyás Úrnál. MDCCXCII.*“

J e l e n t é s é k.

A' *Majzonnét'* IVdik Kötetje, melly áll 687 lapokból, még az ősszel ki-került a' sajtó alól: de az alkalmatlan idők miatt az alföldre le nem küldettethetett hanem az Vdik és utolsó kötettel együtt Jósef napi *Pesti* Vásárkor mindenüvé el fog küldettetni. Ezeknek is árok egy egy forint. Minthogy pedig sok érdemes Kollektor Urak még az első kötetnek árrát sem küldötték meg; kérettetnek minden bizodalommal' hogy a' jövő tavasszal, mind az öt köteteknek árrokat, bizonyos alkalmatossággal hozzám küldeni méltóztassanak. — Mihelyt e' Munkának vége lészén: azonnal még ezen elztendőben ama híres *Anglus* Munkát fogom született nyelvünkön közre botsátani, mellynek tzimje ez: *The science of salut.* *Az Idveffég' Tudománya, vagy a' Szent Irás' Theologiája*, melly az egész *Dogmatica* és erköltsi Tudományt *Kristus* Urunk' életének le irásával együtt foglalja magában II kötetben. A' Könyv sokkal szebb hasznosabb és szükségesebb, hogy sem mint az én ajánlásom és ditséresem nélkül szükölködne. A' kik meg akarják szerezni, méltóztassanak magokat Húsvétig azon érdemes Uraknál jelenteni, a' kik a' *Majzonnétben* Kollektorok voltak. — Az ár-
rá.

ráról előre csak azt irhatom, hogy ha a magokat jelentő érdemes Urak izámosan lesznek, úgy egy árkus nem igen fog drágább lenni egy krajtzárnál. De ha kevesen lesznek is, a munka még is minden bizonyyal ki-nyomtatódik, 's a magokat jelentőknek leg-felleyebb is egy poltránál egy árkus többbe nem fog esni. Azoknak pedig, a kik magokat előre nem jelentenék, másfél annyi árron fog a munka azután adattatni: valamint *Majzonnétnek* V. Kötetjeit is azok, a kik magokat nem jelentették, ezután fél szuferinnak alatta meg nem szerezhetik; 's nints is több el-adó *Exemplár* tizen-ötnél: mert kevesen lévén a magokat-jelentők, kevés nyomtatott, 's ugyan ezért drágábban is adódott, mint sem tzelunk lett volna. —

Jelentem az érdemes Közönségnek azt is, hogy mivel *Majzonnét* az Ó Testámentomi Históriát csak *Malakiásig* hozza-le; 's mivel még attól fogva, Kristus Urunk' születéséig többek folytak-le 400 esztendőknél: tehát szándékozom *Prideauxnak* a Zsidó Históriáról irtt meg betsúlhetetlen munkáját született nyelvünkön közre-botsátani, mellyben ez az egész idő-szakasz Kristus Urunkig olly bőven 's bőltsen elő adattatik, hogy soha senki a *Persiai*, *Egyiptomi*, *Görög* és *Római* Históriát is tökéletesebben meg nem értheti, mint ebből a Könyvből; minthogy ezeknek a Népeknek Históriáik a Zsidókéval izorosan öszve voltak köttetve. A kik megszerezni kívánnyák, jelentsék magokat a fely-

fellyebb említett érdemes Uraknál. Még ebben az esztendőben el fog kezdődni nyomtatattatása, 's lesz három, vagy négy Kötet. — Némellyek tudakozzák leveleikben tőlem azt is: mikorra jönnek ki Prédikázióimnak több Kötetei? Erre nézve jelentem: hogy mivel a' két elsőbb Kötetekben *Acharn*nak; és az Elő-beszédben meg-nevezett tudós *Frantzia* Doktoroknak némelly Prédikázióik már ki-nyomtatattak: tehát azoknak hátralévő több Prédikázióikat ki fogom, az ő betses neveik alatt botsátani, 's e' szerént a' Munka mintegy nyóltz Köteteket fog magában foglalni. De erről, 's más nállam készen lévő több munkákról annak idejében bővebb jelentés tétettetik. — A' *Mindenes Gyűjtemény*' VI-dik Darabja, nyomtatás alatt van. — Most jött ki a' sajtó alól e' munka: A' *halálra készülő Keresztyénnek könyörgései*. 236 levél. 20 kr.

Komáromban, Február. 23-dikán.

Pézteli József.

A' napokban, az itt következő két új könyvek akadtak kezünkbe:

Topographia Inclyt. Comitatum Nagy-Hontensis et Neogradiensis conscripta per Martinum Beke de Bekeháza, Juratum per Incl. Regnum Hungariae Causarum Advocatum, nunc in Regio Kremnitziensis Gymnasio ordin. Rhetoricae Professore. Budae typis Cath. Landerer Viduae 1791. nagy 8ad rét. 63 óld.

A' le-bilintsezett *Prométheus*. *Aeschylus*ból, egy régi Görög dramaticus Poétából. Budán Landerer Katalin Özvegy betüivel. 1792. 8-ad rét, 46 óldal.